

สะเดา (*Azadirachta indica* A. Juss.)

พันธุ์สุขใจ

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายเชมรัฐ สุขใจมิตร

ที่อยู่ 217/2 หมู่ที่ 11 ตำบลสุไหงปาตี อำเภอสุไหงปาตี จังหวัดนราธิวาส 96140

โทรศัพท์ 088-8304344

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

สะพันธุ์สุขใจ เป็นพันธุ์ที่เกิดจากการเพาะเมล็ด เมื่อปี พ.ศ. 2526 นำชายของข้าพเจ้า ได้ซื้อพันธุ์สะเดามันมาปลูกที่สวนจำนวน 5 ต้น ต่อมาต้นสะเดาได้ออกดอก และติดผล เมล็ดเจริญเติบโตเป็นต้นสะเดาเองตามธรรมชาติ จำนวน 3 ต้น ในสะเดาที่เกิดใหม่ 3 ต้น มีอยู่ต้นหนึ่งที่ออกดอกก่อนต้นอื่น ๆ ประมาณ 2 - 3 เดือน ดอกและใบอ่อนมีรสขมน้อยเท่าสะเดามันสามารถรับประทานดิบได้ เปลือกลำต้นและกิ่งมีความหนามากกว่าต้นสะเดามันทั่วไป ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2555 ได้ตอนกิ่งเพื่อเพิ่มจำนวน 50 กิ่ง และนำไปปลูกที่สวนที่จังหวัดกาญจนบุรี ตั้งชื่อพันธุ์ว่า สุขใจ และได้ขยายจำนวนเพิ่มเติมจำนวน 300 ต้น

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย สะเดา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Azadirachta indica* A. Juss. ชื่อสามัญ neem วงศ์ Meliaceae ไม้ยืนต้น

ต้น ทรงพุ่มแผ่กว้างรูปไข่ สูงประมาณ 5 - 6 เมตร เปลือกที่ลำต้นมีสีน้ำตาลปนเทาแตกเป็นร่องตื้นหรือเป็นสะเก็ด เปลือกที่กิ่งมีสีน้ำตาลไม่แตกเป็นร่อง ลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 16.72 เซนติเมตร

ใบ ใบประกอบแบบขนนกหนึ่งชั้น เรียงเวียนรอบกิ่งเป็นกระจุกที่ปลายกิ่ง ใบประกอบกว้าง 16 - 20 เซนติเมตร ยาว 23 - 26 เซนติเมตร ก้านใบยาว 9 - 13 เซนติเมตร ใบย่อยมีจำนวน 6 - 9 คู่ โดยออกเป็นคู่ตรงกันข้าม ส่วนใหญ่ออกเยื้องกันเล็กน้อย รูปใบหอก กว้าง 3 - 3.3 เซนติเมตร ยาว 8.8 - 9.6 เซนติเมตร ก้านใบย่อยยาว 0.2 - 0.6 เซนติเมตร ฐานใบเบี้ยวไม่เท่ากัน ขอบใบหยักเล็กน้อย แบบฟันเลื่อยถึงค้อยข้างเรียบและเป็นคลื่นเล็กน้อย ปลายใบแหลม แผ่นใบสีเขียวเป็นมัน เนื้อใบบางคล้ายกระดาษ

ดอก ช่อดอก ออกเป็นกระจุกบริเวณปลายกิ่ง ก้านช่อดอกยาว 2 - 5 เซนติเมตร ดอกย่อยมีก้านดอกยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงสีเขียวอ่อน กลม จำนวน 5 กลีบ โคนเชื่อมติดกัน กลีบดอกสีขาวรูปใบหอก จำนวน 5 กลีบ เกสรเพศผู้ 10 อัน ก้านชูเกสรเพศผู้เชื่อมติดกันเป็นหลอด สีครีม รังไข่ 1 อัน ติดเหนือส่วนอื่นของดอก ก้านชูเกสรเพศเมีย 1 อัน ยอดเกสรเพศเมียเป็นตุ่มกลม

ผล ผลเดี่ยว รูปกลมรี ผิวสีเหลืองอมเขียว เมล็ดมี 1 - 2 เมล็ดในแต่ละผล

- ลักษณะอื่นๆ
1. ออกดอกเร็วกว่าสะเดาไทยทั่วไป คือ ออกดอกในช่วงประมาณเดือนสิงหาคม ถึง กุมภาพันธ์ โดยออกดอกติดต่อกัน 2 - 3 รุ่น
 2. ใบอ่อนและดอกมีรสขมน้อยกว่าสะเดาไทยทั่วไป ความขมเทียบเท่า หรืออาจจะน้อยกว่าสะเดามัน
 3. เปลือกของลำต้นและกิ่งมีความหนากว่าเปลือกลำต้นและกิ่งสะเดามันอย่างเห็นได้ชัด

สะเดา (*Azadirachta indica* A. Juss.)
พันธุ์สุขใจ